

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural**

**Parc Natural
de la Zona Volcànica
de la Garrotxa**

El patrimoni arquitectònic rural del Bosc de Tosca (Les
Preses, La Garrotxa).
Un patrimoni protegit, però... conservat?

Emili Bassols i Isamat
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

- 1 L'espai. El Bosc de Tosca (BdT)
- 2 L'element. El patrimoni arquitectònic rural del BdT
- 3 Amenaces que esdevenen reptes de gestió
- 4 Línies d'actuació actuals i futures
- 5 Conclusions

1

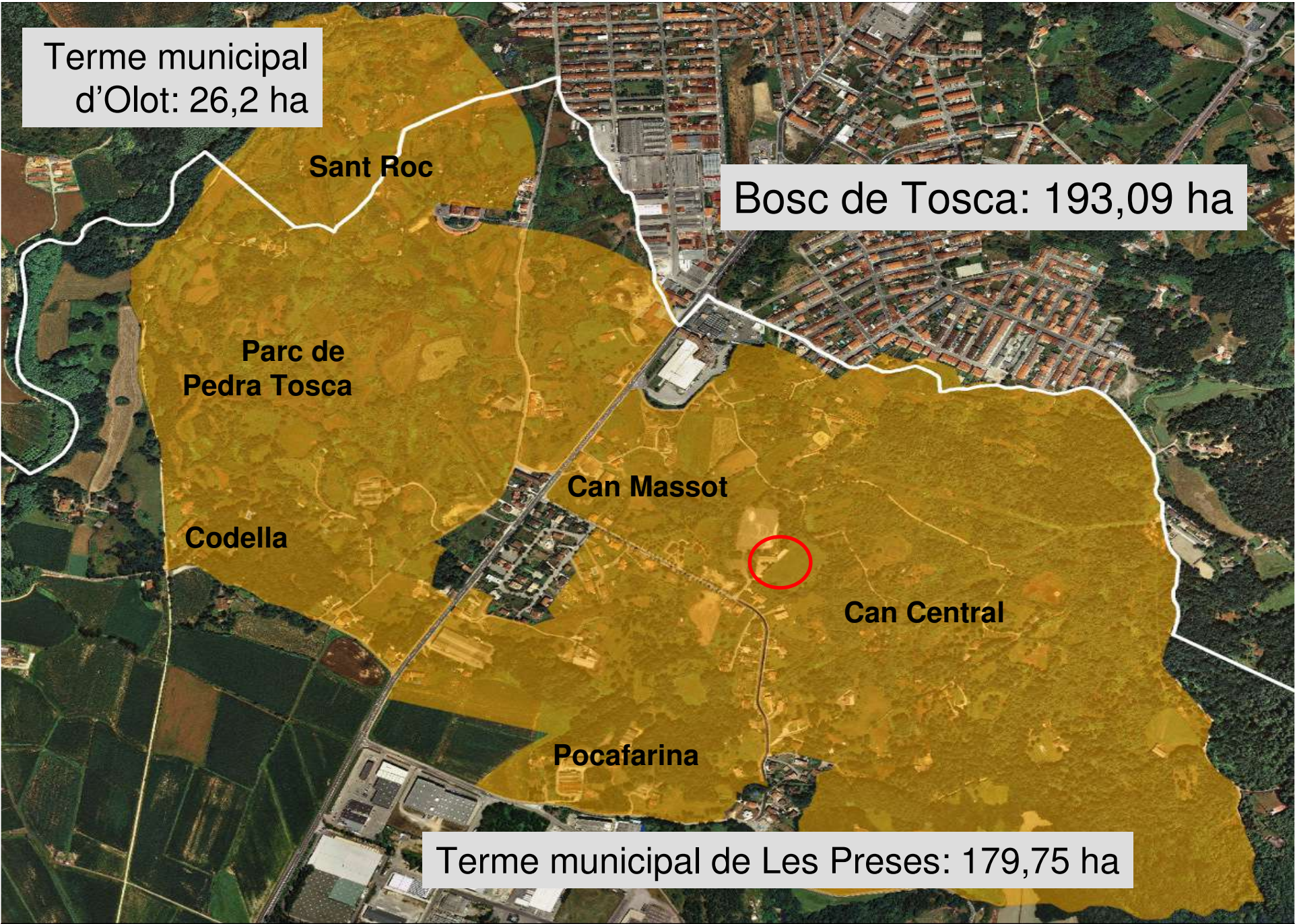
2

3

4

5

1 L'espai. El Bosc de Tosca (BdT)

Terme municipal
d'Olot: 26,2 ha

Sant Roc

Bosc de Tosca: 193,09 ha

Parc de
Pedra Tosca

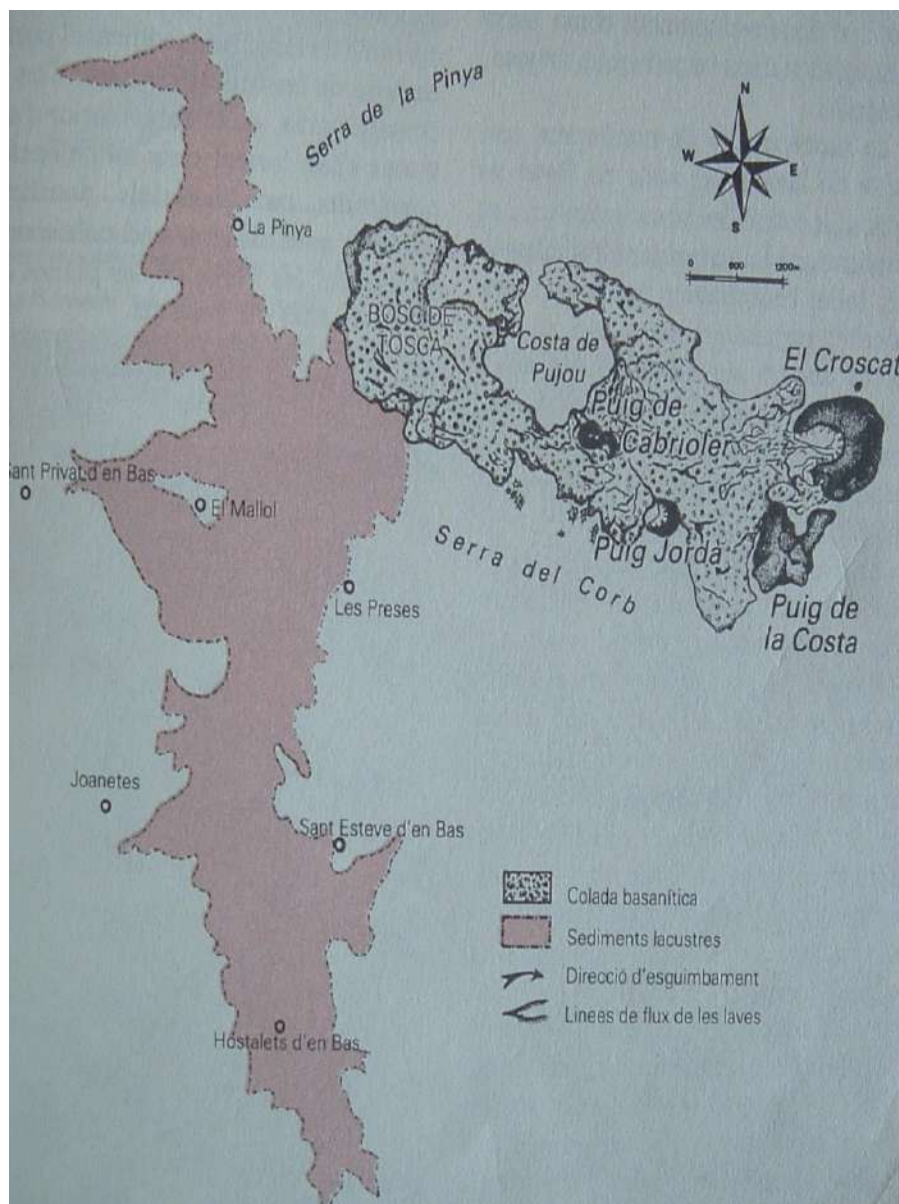
Codella

Can Massot

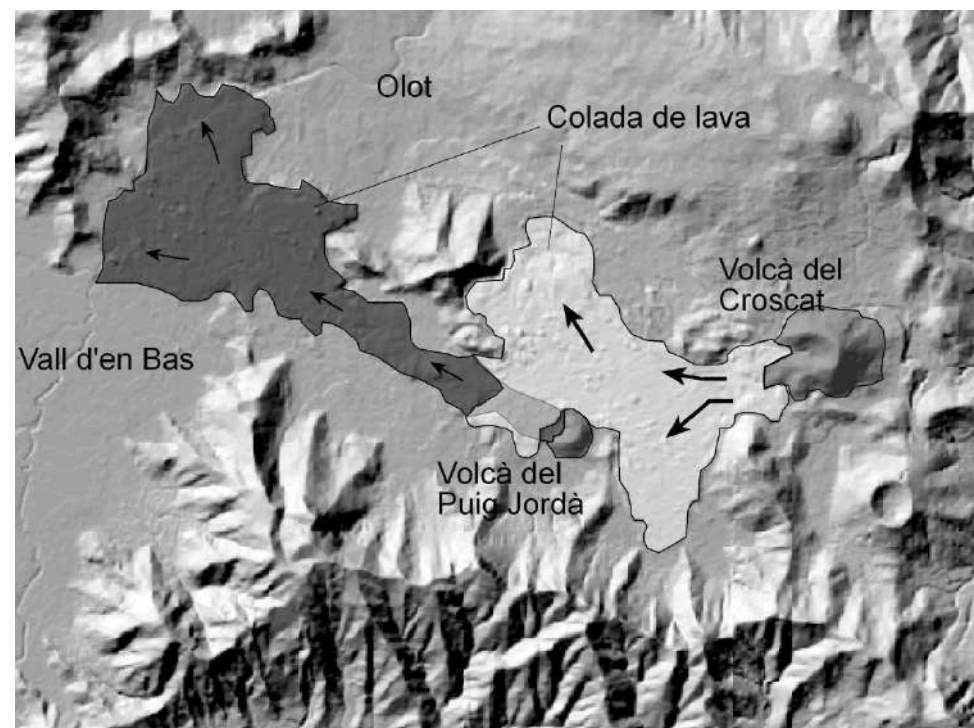
Can Central

Pocafarina

Terme municipal de Les Preses: 179,75 ha

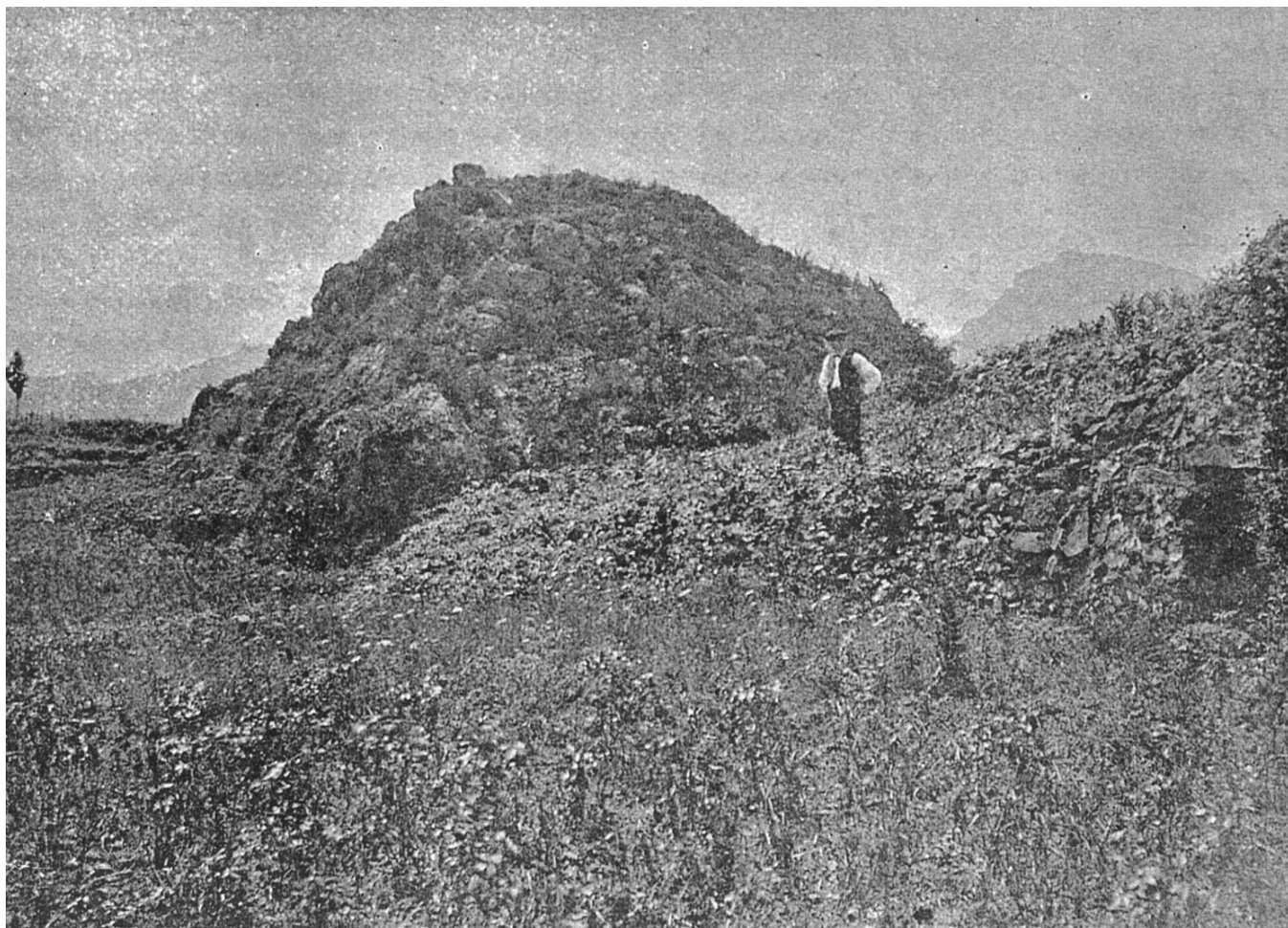

Font: Mallarach, J.M. (1981). *Els volcans olotins i el seu paisatge*.

Font: Planagumà, LL. (2005). *L'interès geològic del Fluvià a la Garrotxa*. Revista de Girona núm. 231.

1

2

3

4

5

Mossèn Josep Gelabert
Rincón (1859-1936)

*“El Vora-Tosca, Conferència científic-artística
il·lustrada am nombrosos gravats”
11 de setembre de 1917.*

**Sol·licitud de declaració de
Parc Nacional per a la regió
volcànica olotina.**

El sistema laberíntic de murs de pedra seca adaptats al relleu de la colada de lava cobreix més del 15 % de l'espai, amb volums petris remoguts superiors als 700 m³ per hectàrea⁽²⁾.

1

2

3

4

5

(2) Aranda et al. (1990). *Les obres de pedra seca a la zona volcànica de la Garrotxa. Aproximació a les característiques constructives i ecològiques.*

La vàlua dels murs de pedra seca volcànica no sols és funcional i estètica, sinó també ecològica. A la zona volcànica s'han identificat 22 espècies de molses⁽³⁾ i 68 de líquens⁽⁴⁾ que hi viuen agafades.

Un nombre considerable de plantes i animals – mol·luscs, rèptils, ocells, sobretot – s'hi arreceren.

1

2

3

4

5

(3) Solé, Lluís. (1987). *Els briòfits de la regió volcànica d'Olot*.

(4) Maheu, I. I Werner, R. (1935). *Lichénographie catalane des laves d'Olot, Espagne*.

1

2

3

4

5

2 L'element. El patrimoni arquitectònic rural del BdT

Barraques de pedra seca

Foto: Emili Bassols

1

2

3

4

5

Parets seques

Foto: Emili Bassols

1

2

3

4

5

Foto: Emili Bassols

Solucions constructives en pedra seca per conservar els bufadors

1

2

3

4

5

Foto: Emili Bassols

Parets de pedra seca damunt tossols.
A l'àrea del Bosc de Tosca s'han inventariat uns seixanta tossols.

1

2

3

4

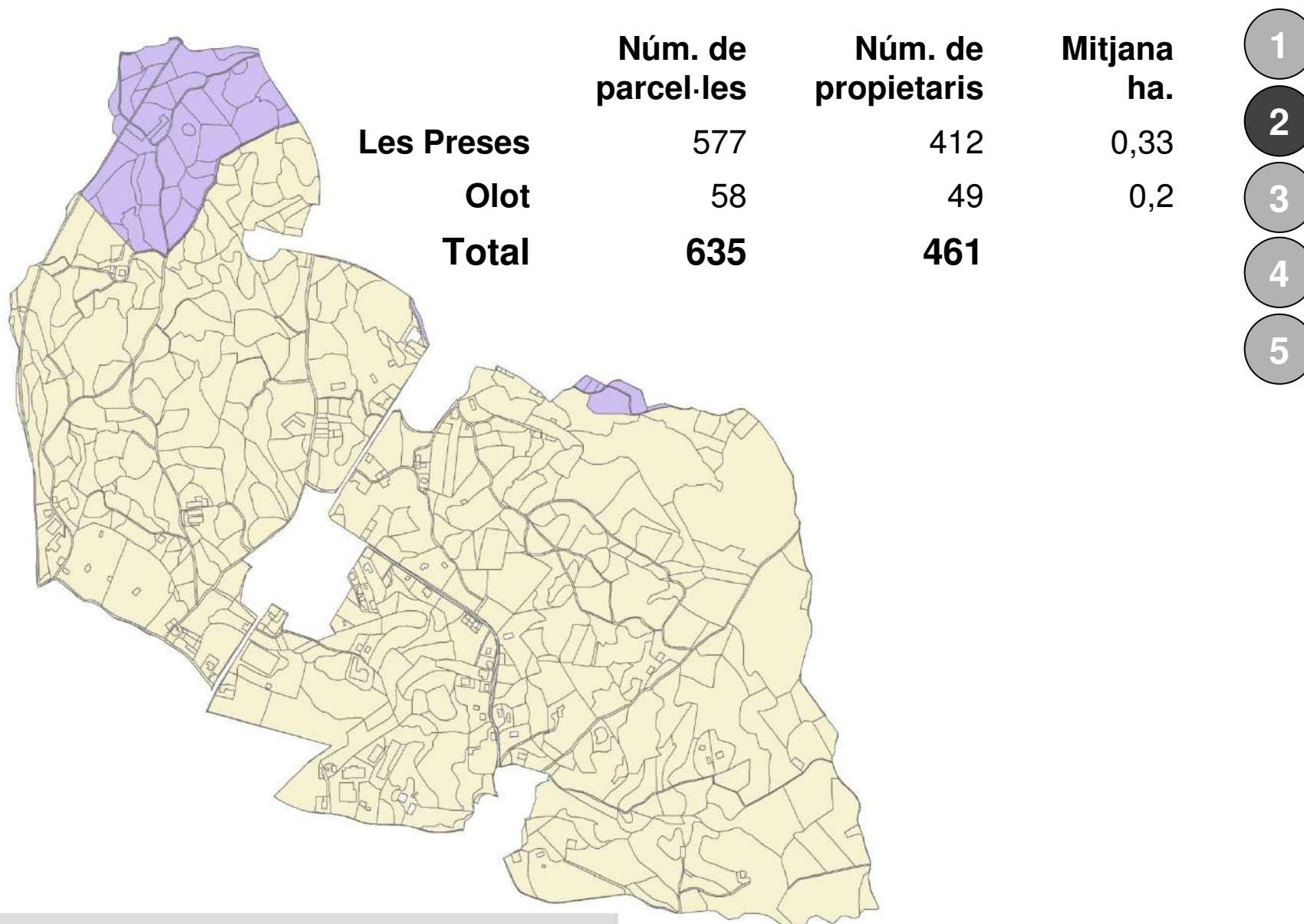
5

Un paisatge excepcional

Foto: Pep Callis (11/09/2000)

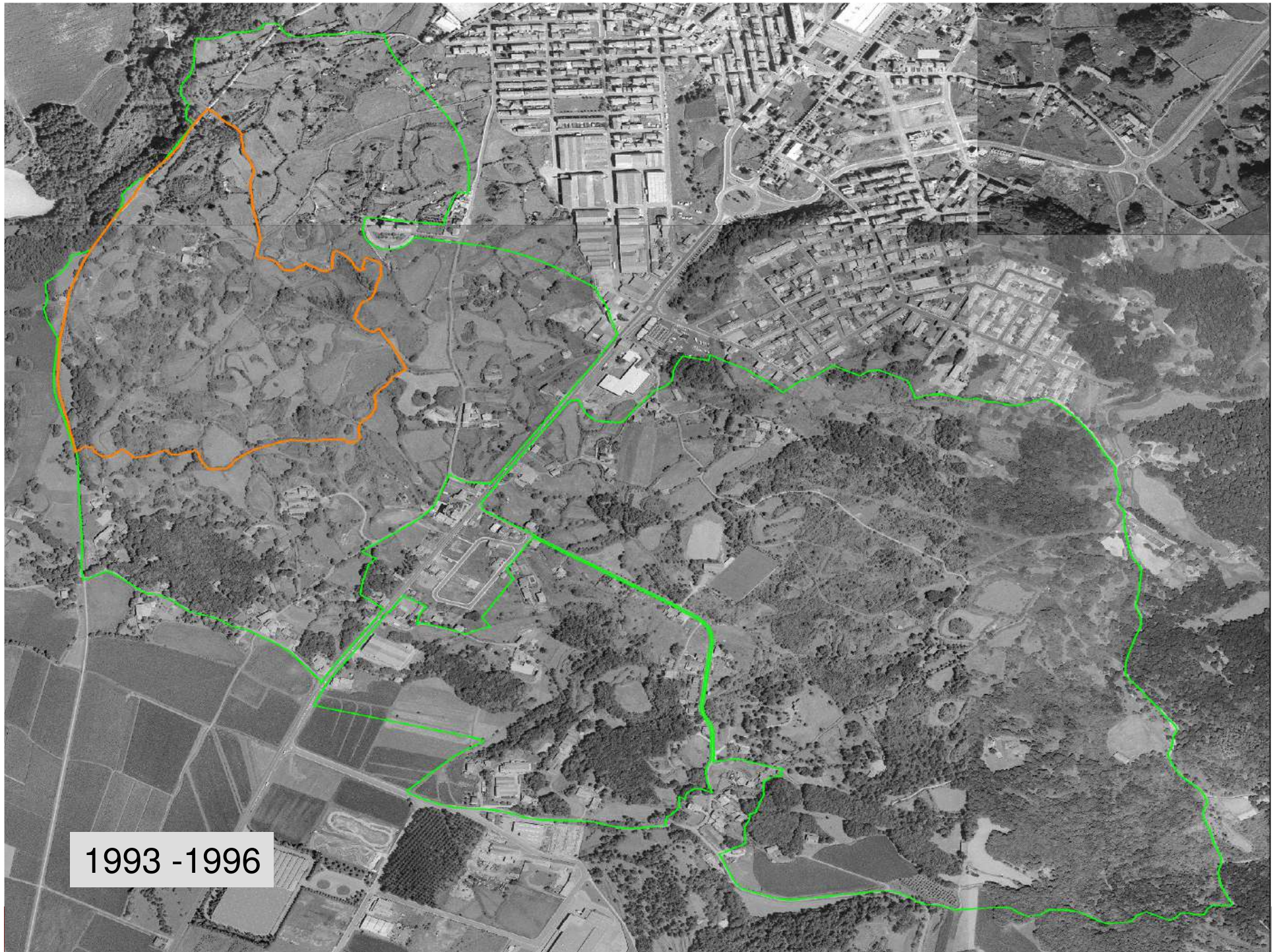

3 Amenaces que esdevenen reptes de gestió

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Altíssima fragmentació de la propietat

1993 - 1996

2012

An aerial photograph showing a town with a dense cluster of buildings in the center, surrounded by green fields and forests. In the background, there are rolling hills and mountains. A road runs through the town, and a large industrial or commercial building is visible on the right side.

Creixements urbanístics

Foto: Pep Sau. Centre Documentació Can Jordà

Pressió urbana

Foto: Emili Bassols

Afectació per la construcció de línies elèctriques

Desconsideració urbanística

Barraquisme i acumulació de residus

Foto: Emili Bassols

Afectacions derivades de l'ús ramader d'algunes artigues

Foto: Emili Bassols

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Explanacions i ajardinaments vinculats a usos residencials o d'esbarjo.

Solucions constructives poc adequades.

Falta de visualització, percepció i, per tant, de valorització.

Foto: Emili Bassols

4 Línies d'actuació actuals i futures

Planificació i normativa

Pla Especial de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Acord GOV/161/2010

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) d'Olot.

Aprovat definitivament per la CTUG de
Girona el 18/06/2003.

El sector del Bosc de Tosca –
Tossols està inclòs en el Catàleg de
Béns Protegits classificat com a
Bé d'Interès Natural (BIN)

Normes Subsidiàries d'Ordenació de Les Preses

Aprovades definitivament per la CTU de
Girona el 18/06/2003.

**Modificació puntual de Normes
Subsidiàries a la zona del Pla
Especial de Bosc de Tosca**
(2011)

Pla Especial del Bosc de Tosca
(1985)

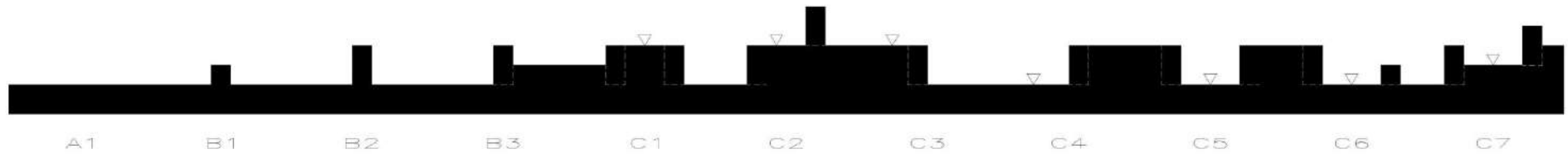
Pla Especial del Bosc de Tosca
(pendent de redacció)

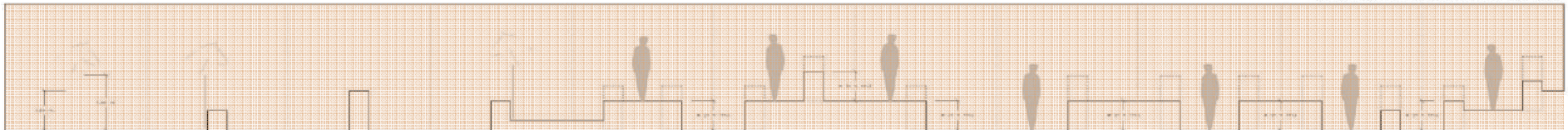
- La **planificació** és indispensable per ordenar el territori.
- La **normativa** ha de servir per establir els usos admesos i no admesos.
- Però també calen **solucions tècniques** per resoldre qüestions pràctiques que sorgeixen de la gestió de l'espai.

Estudi de tanques per a les artigues.

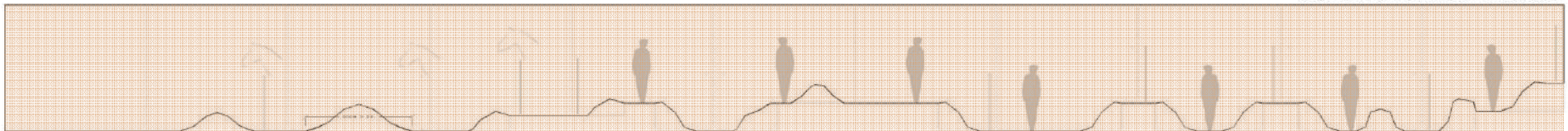
Les parets de pedra seca del Bosc de Tosca. Autor: Joan Curós. (2006)

GEOMETRIES DE PARETS REGULARS

GEOMETRIES DE PARETS IRREGULARS

PARETS:

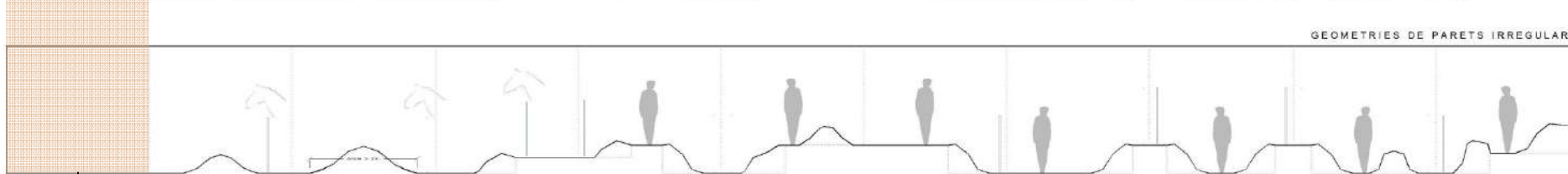
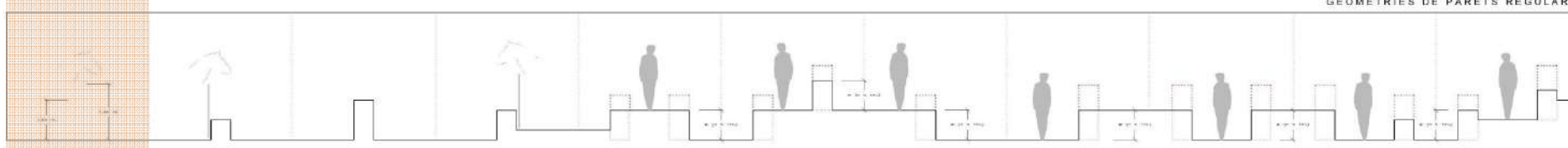
GEOMETRIES REGULARS

MONTÍCULS:

GEOMETRIES IRREGULARS

A1 B1 B2 B3 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7

TIPUS A:

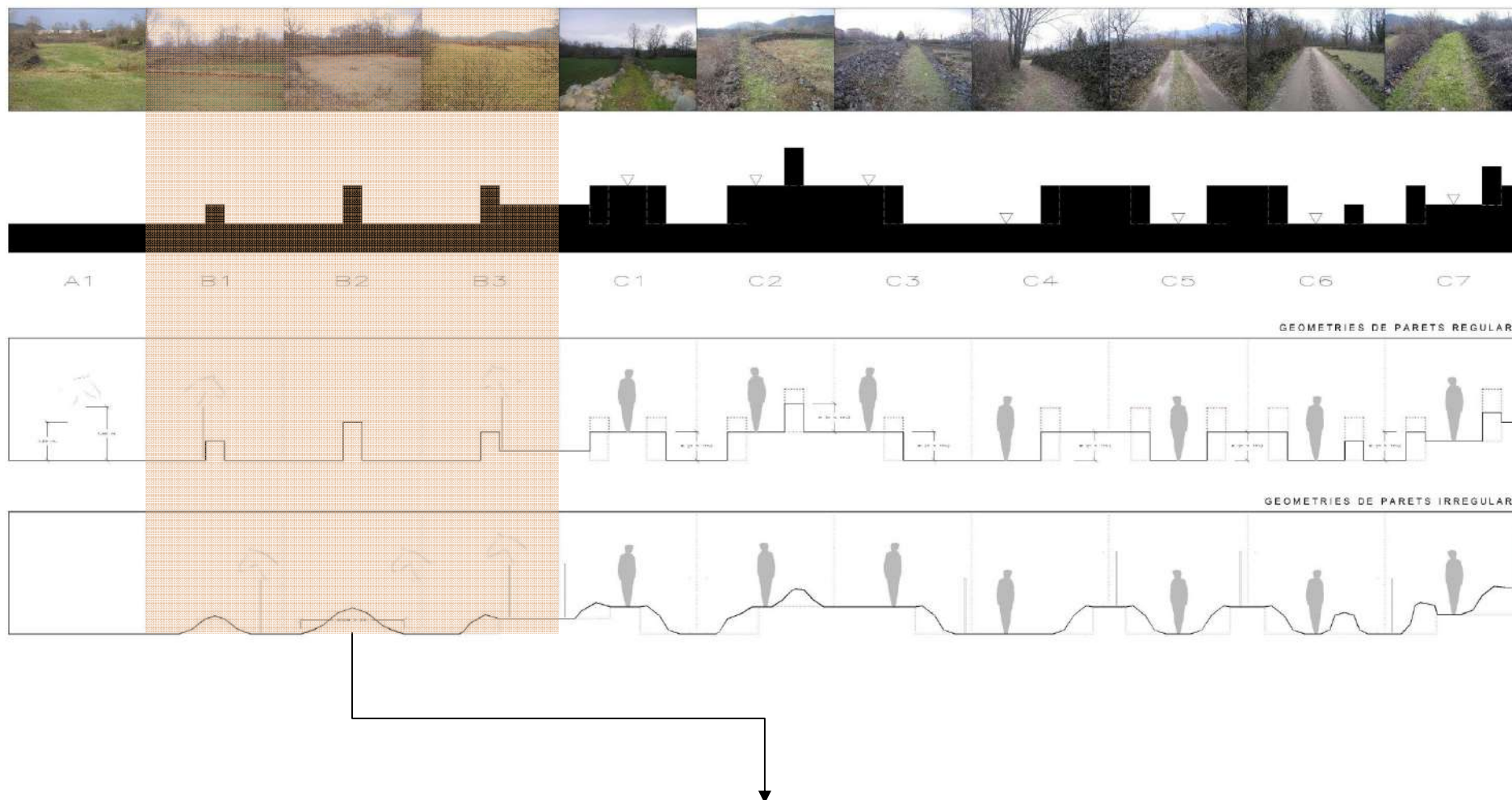
LÍMITS SENSE PARETS (entre artigues o artiga i camí)

DEFINICIÓ

dues artigues colindants o una artiga i un camí que s'interseccionen en una mateixa cota topogràfica o amb poca variabilitat entre elles.

ACTUACIÓ

si s'adopta la col·locació d'una tanca per part de la propietat, aquesta ha de seguir les premisses del Parc Natural independentment de l'ús que estigui sotmesa l'artiga.

TIPUS B:

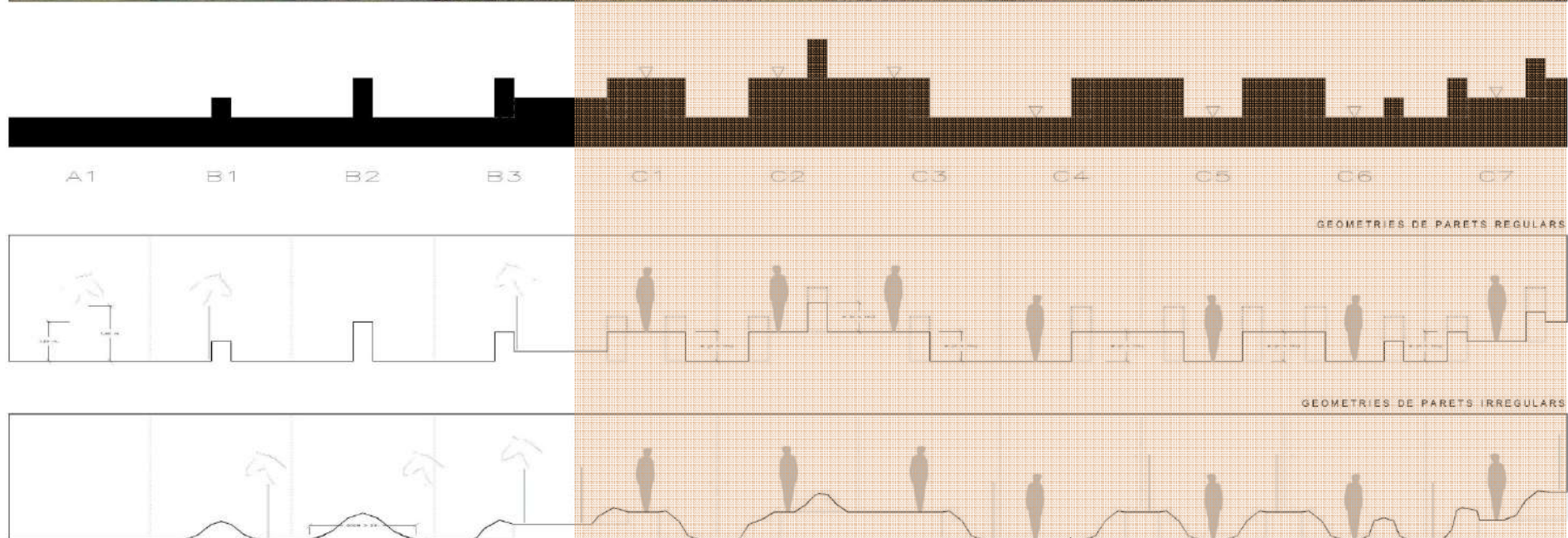
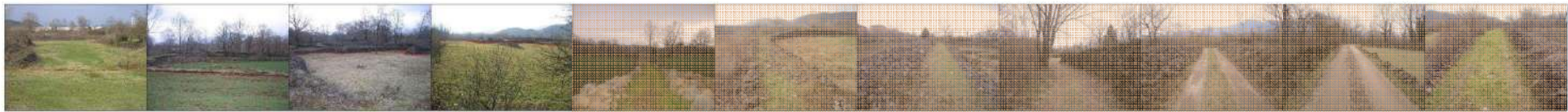
LÍMITS AM PARETS MITGERES (entre artigues)

DEFINICIÓ

Parets que separen dues artigues independentment de la cota topogràfica que es troba cadascuna.

ACTUACIÓ

Ni en horts (o zones d'oci) ni en zones de cavalls no caldrà cap tanca addicional, si l'altura del mur és superior a 1m. Quan n'hi hagi es col·locarà a la banda interior de l'artiga, per davant de la paret. I en murs atalussats (d'amplada > a 1.5m.) la tanca es col·locarà a la cota inferior, i a 0,5 m de la paret, per dins l'artiga.

TIPUS C:

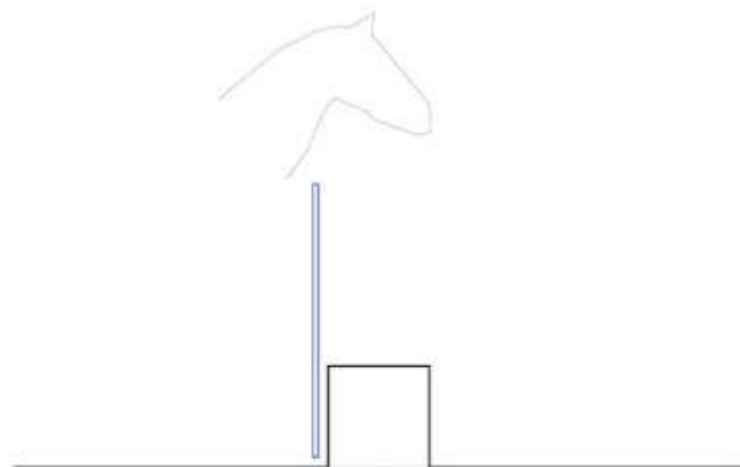
LÍMITS AMB PARETS PERIMETRALS (entre artigues i camí)

DEFINICIÓ

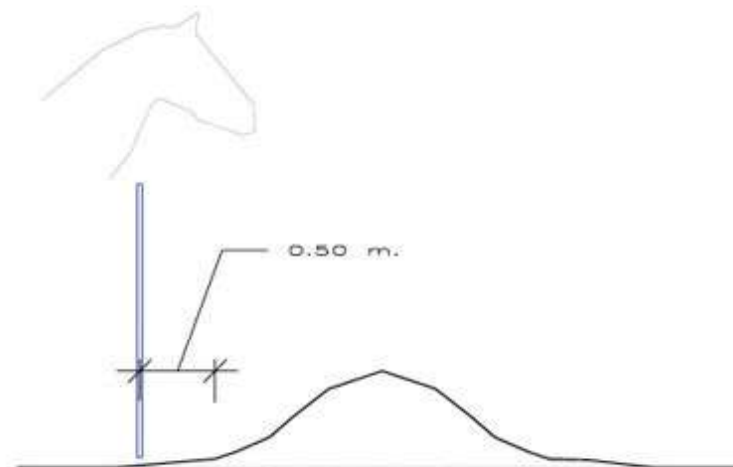
Parets que separen una artiga i un camí, que es troben a diferents cotes topogràfiques, bé sigui l'artiga a menys alçada que el camí o viceversa.

ACTUACIÓ

Per horts o zones de cavalls es podrà recreix el mur fins una Hmàx. De 1.5 m. I en murs atalussats (d'amplada > a 1.5m.) es podrà col·locar una tanca a la cota més baixa del terreny

GEOMETRIES REGULARS

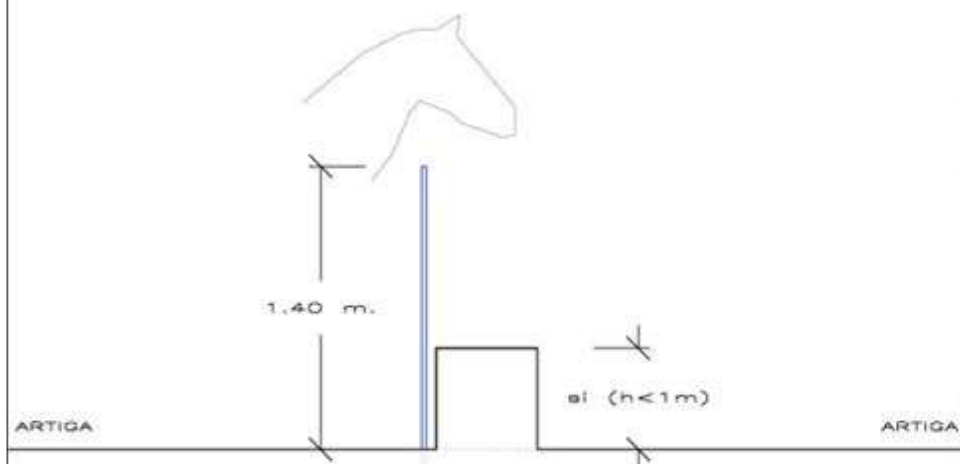

GEOMETRIES IRREGULARS

NORMATIVA

B1

LÍMITS AMB PARETS MITGERES

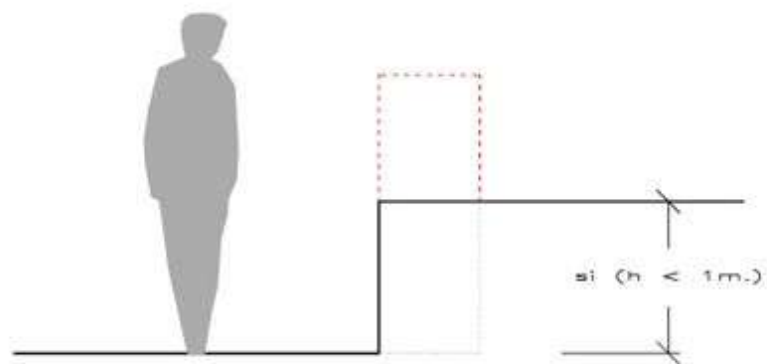
HORTS

NO CAL SOLUCIÓ

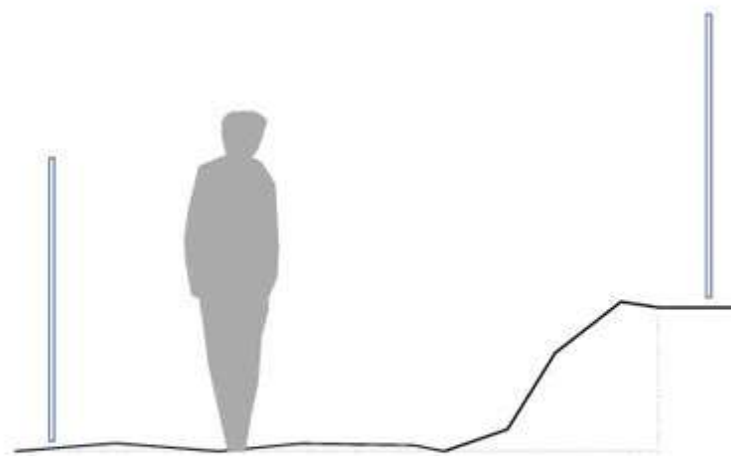
CAVALLS

COL·LOCACIÓ DE LA SOLUCIÓ=1: TANQUES

GEOMETRIES REGULARS

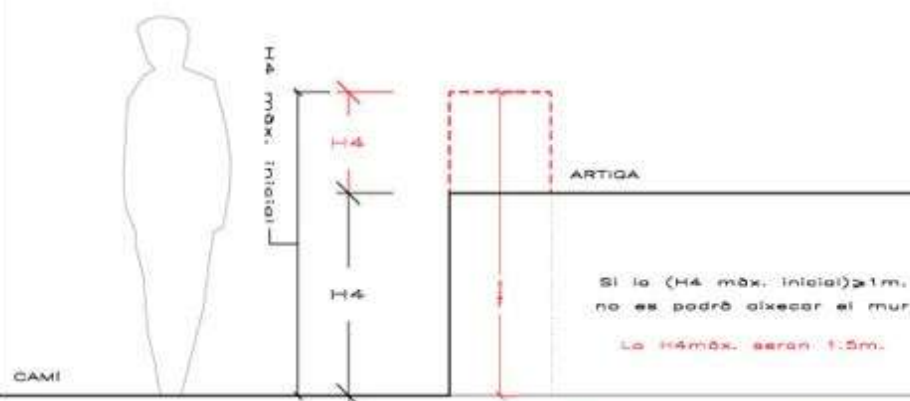

GEOMETRIES IRREGULARS

NORMATIVA

C4

LÍMITS AMB PARETS PERIMETRALS

HORTS

$H4 < 0.5 \rightarrow H4 \leq 1 / 0.5 < H4 < 1 \rightarrow H4 \leq 0.5$

CAVALLS

SOLUCIÓ-2: RESTITUCIÓ DEL MUR

$H4 < 0.5 \rightarrow H4 \leq 1 / 0.5 < H4 < 1 \rightarrow H4 \leq 0.5$

**Intervenció paisatgística al Bosc de Tosca. Terme municipal d'Olt.
Col·locació de mòduls.**

13 unitats. (2007)

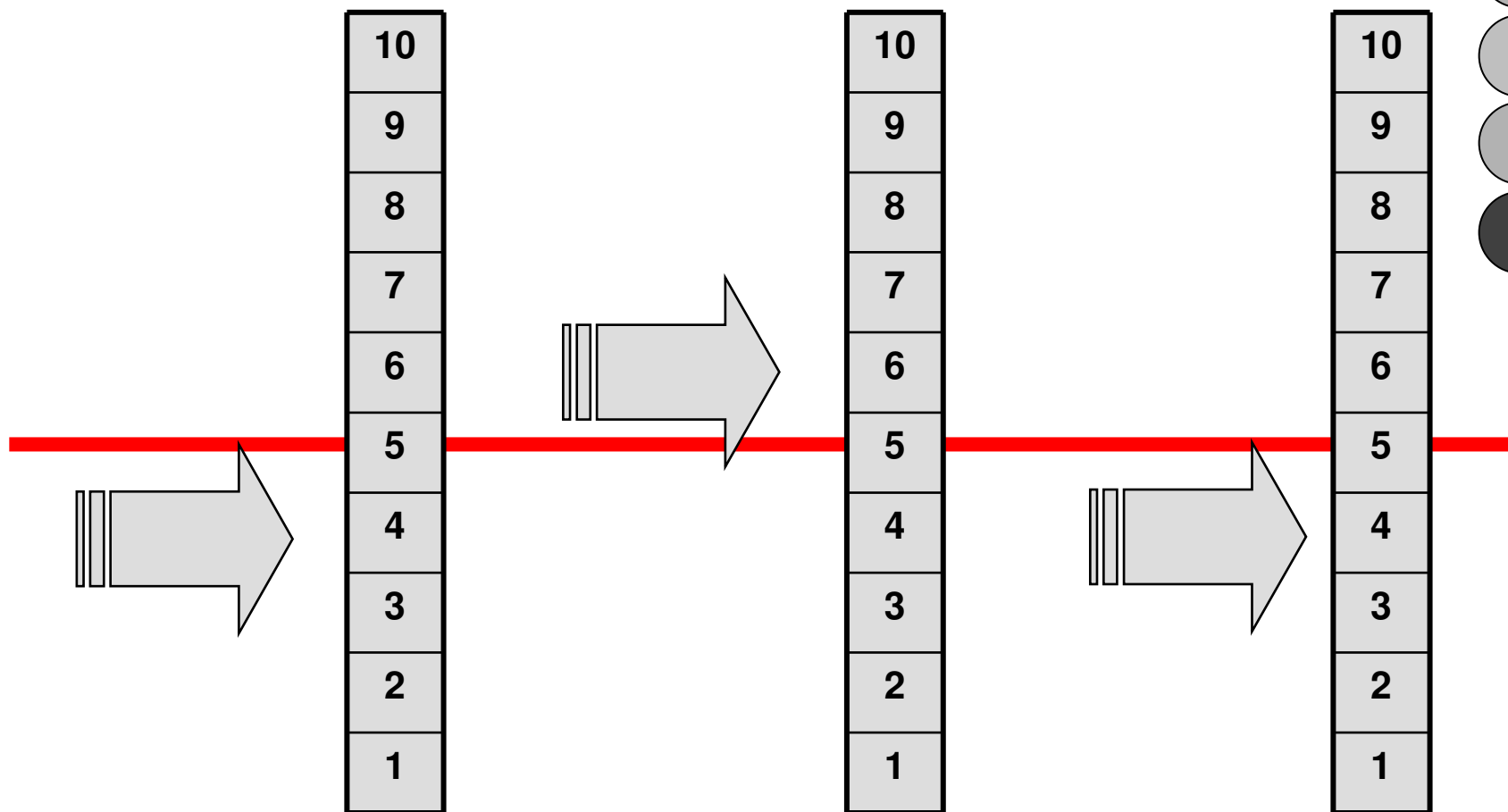
5 Conclusions

Recerca

Gestió

Divulgació

Recerca

1. **Catalogar**, urgentment, tot el patrimoni arquitectònic, especialment cabanes i bufadors.
2. Ampliar el **coneixement del patrimoni biològic** associat a les parets de pedra seca.
3. Elaborar un **manual tècnic** de construcció de parets seques de pedra volcànica.

Gestió

4. Protegir aquest patrimoni sota la figura de **BCIL**.
5. Crear i aplicar un **model de gestió mixta** (públic-privat) de l'espai.
6. Redactar, el més aviat possible el nou **Pla Especial del BdT** que estableixi els usos admesos.
7. Aplicar un exhaustiu control i una rígida **disciplina urbanística** a tot l'espai.
8. Continuar amb la tasca que fa l'**APT de formació de paretsecaires**.

Divulgació

10. Elaborar **material/documentació científic-tècnica** sobre el Bosc de Tosca.
11. Elaborar **material pedagògic** per a escolars.
12. **Aprofitar el potencial** turístic de l'espai i obrir l'oferta turística a persones especialitzades amb la pedra seca.

1

2

3

4

5

Moltes gràcies!

Emili Bassols i Isamat
webassol@gencat.cat